

García Braña, Celestino, María Xosé Fernández Cerviño, Xerardo Estévez Fernández; y Adrián Alonso Lorenzo. ***Bonaval, de onte a hoxe. Da arquitectura á cidade.*** Santiago de Compostela: Consorcio de Santiago: Teófilo Edicións, 2019. ISBN 978-84-949046-7-7 (Teófilo Edicións); ISBN 978-84-16753-41-3 (Consorcio de Santiago)

Signatura en biblioteca: **S 72 GAR bon**

Co precedente do *Plan Director do Conxunto de San Domingos de Bonaval*, encargado polo Consorcio de Santiago, publícase este estudo sobre este complexo arquitectónico e a súa inserción no urbanismo de Compostela.

Os mesmos autores o definen: *A filosofía que manexamos consiste en “desmontar” imaxinariamente o artefacto arquitectónico, rastreando a súa historia e as súas intervencións sucesivas, e descubrir a súa intelixencia construtiva e, ao mesmo tempo, os seus erros e patoloxías. Construimos o relato do Bonaval histórico inserto na súa contorna.*

O obxectivo final do libro é achegarnos aos distintos edificios que formaron e forman o conxunto, entrando nunha análise histórica da súa construción, na que a autoría individual desdibúxase a favor da arquitectura considerada como unha arte colectiva, para chegar finalmente á proposta dunha nova actuación arquitectónica.

As metodoloxía empregada basease en grande parte na representación gráfica para comprender a súa historia e as distintas fases construtivas, deleitándonos con numerosas mostras planimétricas da zona.

ÍNDICE

NOTA PRELIMINAR - páx: 9

PRÓLOGO, Alfredo Vigo Trasancos - páx: 13

1. HISTORIA E INTERPRETACIÓN ARQUITECTÓNICA DO CONXUNTO DE BONAVAL - páx: 17

- Do obxectivo deste capítulo - páx: 18
- As primeiras edificacións: igrexa e convento - páx: 20
- Das “primeiras” igrexas - páx: 22
- Do primeiro claustro - páx: 31
- Da posible distribución de usos - páx: 36
- A fase expansiva. Arquitectura e pensamento, ss. XIII a XVI - páx: 40
- Segundo e terceiro claustros - páx: 43
- As capelas - páx: 48
- vendaval barroco - páx: 64
- Estudo Xeral - páx: 66
- A obra de Andrade en Bonaval - páx: 67
- A actividade promotora do convento de Bonaval - páx: 87
- inicio da fin... e o rexurdimento - páx: 89
- século XX. As intervencións públicas e as súas derivadas - páx: 92
- proxecto do Museo do Pobo Galego - páx: 100
- Xeografía e arquitectura en Bonaval - páx: 103

PLANIMETRÍA DA EVOLUCIÓN HISTÓRICA - páx: 107

CRONOLOXIA - páx: 123

2. BONAVAL EN COMPOSTELA - páx: 141

- A muralla de Santiago - páx: 144
- Os planos do arcebispo Sanclemente - páx: 147
- Os séculos XVII e XVIII. Crise e esplendor - páx: 153
- Corografías de Compostela - páx: 154
- Planos do século XVIII - páx: 156
- plano de Juan López Freire o maior - páx: 160

- século XIX. Desamortización - páx: 164
- Planos e imaxes do século XIX - páx: 166
- século XX. Morte e transfiguración do conxunto de Bonaval - páx: 169
- Planos e imaxes do século XX - páx: 171
- Paisaxes de hoxe - páx: 177

HIPÓTESES GRÁFICAS - páx: 187

- desenvolvemento urbano de Bonaval. Hipóteses gráficas - páx: 188

3. A XESTIÓN DOS TEMPOS - páx: 205

- Tempo de restaurar e rehabilitar, reformar e proxectar, conservar e manter - páx: 207
- Criterios e prácticas da intervención - páx: 209
- futuro como ideación. Un foco cultural e simbólico - páx: 216
- Propostas de intervención. Hipótese de crecemento do Museo do Pobo Galego - páx: 221

BIBLIOGRAFÍA - páx: 233

PLANIMETRÍA ACTUAL - páx: 237